

Nykvarns kommun
kerstin.gelfgren@nykvarn.se

Rektorn vid Björkestaskolan
kristina.segernas@nykvarn.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Björkestaskolan
i Nykvarns kommun

Tillsyn i Björkestaskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Nykvarns kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Björkestaskolan besöktes av Skolinspektionen den 13 november 2012.

Fakta om skolan

Björkestaskolan är sedan läsåret 2010/2011 en grundskola med förskoleklass och årskurserna 1-5. Till skolenheten hör tre fritidshem samt en fritidsklubb som inte omfattas av denna tillsyn. Höstterminen 2012 är det 94 elever i förskoleklassen och 346 elever i grundskolan, dvs totalt 440 elever. Den pedagogiska personalen är indelad i fyra arbetslag, varav ett är för fritidshemmen. Fritidshemmens personal ingår även i de övriga arbetslagen. Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor. I ledningsgruppen för skolan ingår förutom rektor och biträdande rektor de fyra arbetslagsledarna

Resultaten för årskurs 3 i de nationella proven 2012 i framför allt svenska har försämrats. De visar på 73,7-98,7 procents måluppfyllelse på delproven i svenska och 76,3 till 98,7 procents måluppfyllelse på delproven i matematik. Detta kan jämföras med resultaten 2011 som visar på 86,9-100 procents måluppfyllelse i svenska och 68,9-98,4 procents måluppfyllelse på delproven i matematik. Detta resulterade så småningom i, enligt till Skolinspektionen ingiven verksamhetsredogörelse, att 92 procent av eleverna i årskurs 3 uppnådde vid läsåret 2010/2011 slut de nationella kunskapskraven i svenska och matematik.

Helhetsbedömning

Björkestaskolan bedöms vara en väl fungerande skola i förhållande till de områden som granskats. Skolinspektionen konstaterar dock att elevernas kunskapsresultat har försämrats. Elevernas sjunkande resultat på de nationella ämnesproven i matematik och svenska i årskurs 3 har dock identifierats och analyserats på skolan och i kommunen. Insatser för att förbättra kunskapsresultaten har vidtagits bl.a. i form av ett matematikprojekt för årskurs 1-5.

Tillsynen visar att rektor fungerar som skolans pedagogiska ledare. Ansvarsfördelningen inom skolledningen uppfattas som tydlig, med tydliga målsättningar för det pedagogiska arbetet och handlingsplaner för hur arbetet ska genomföras. Rektor bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, där verksamheten

följs upp och utvärderas utifrån uppsatta mål på arbetslagsnivå. Det saknas dock uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Utan analyser av skolans samlade resultat saknas ett viktigt underlag för gemensam diskussion om vilka åtgärder som behövs vidtas för att förbättra måluppfyllelsen och utveckla verksamheten.

Särskilt stöd ges till de elever som bedöms vara i behov av det och det finns tydliga rutiner kring hur elever i behov av särskilt stöd identifieras, utreds och hur åtgärder vidtas. Däremot behöver skolans åtgärdsprogram vidareutvecklas så att de uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nykvarns kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 9 april 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Nykvarns kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att skolans åtgärdsprogram anger hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas och att denna uppföljning och utvärdering sker löpande.

Motivering

Enligt skollagen ska åtgärdsprogram upprättas för elever i behov av särskilt stöd. Dessa ska innehålla en beskrivning av elevens behov av stöd, hur det ska åtgärdas och hur det ska följas upp och utvärderas. Vidare får enligt skollagen rektor, i form av ett åtgärdsprogram, fatta beslut om att särskilt stöd ska ges i särskild undervisningsgrupp istället för den grupp eleven normalt tillhör. Detta beslut ska som alla åtgärdsprogram följas upp och utvärderas löpande.

Av intervjuer med rektorn och personal på skolan och av de dokument som Skolinspektionen tagit del av framgår att åtgärdsprogram upprättas. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen har granskat är upprättade under hösten 2012. I dessa saknas det en tydlig beskrivning av hur stödåtgärderna ska följas upp och utvärderas. Skolinspektionen konstaterar att då det i åtgärdsprogrammen saknas rutiner om när och hur åtgärdernas ska följas upp blir inte åtgärdsprogrammet ett stöd för de av skolan vidtagna insatserna.

Skolan har enligt rektor ett fåtal elever placerad i särskilda undervisningsgrupper i Lillhagaskolans lokaler. Rektor har fattat beslut om placering för dessa elever. Enligt rektor är det rektor för särskolan som är ansvarig för undervisningen och personalen i dessa grupper. Rektor framhåller att eleverna har en klass som de tillhör på Björkestaskolan. Rektor anger dock att det är osäkert hur det går för skolans elever i de särskilda undervisningsgrupperna. Enligt rektor för särskolan är målet för eleverna att de ska gå tillbaka till sina klasser. Vidare uppger rektor för särskolan att utvecklingssamtal med placerad elev hålls efter sex veckor och ytterligare ett innan jul. Det framgår av samma intervju att om eleven "visar sig stark" lyfts detta i pedagogiska möten varpå eleven tillfrågas om hur han/hon ställer sig till inkludering i vanlig klass igen. Rektor för särskolan uppger att hon sammanställer och rapporterar elevernas kunskapsresultat till berörda rektorer.

Skolinspektionen konstaterar att undervisning i en särskild undervisningsgrupp är en form av särskilt stöd som, precis som alla former av särskilt stöd, kontinuerligt ska följas upp och utvärderas. Målet med stödet ska vara att eleven kan återvända till sin ordinarie klass. Av utredningen framgår att rektor på skolan inte anser sig få tillräcklig information om hur skolans elever klarar sig i de särskilda undervisningsgrupperna. Utredningen visar att omprövning av det särskilda stödet för skolans elever som är placerade i särskilda undervisningsgrupper främst görs av personalen i de särskilda undervisningsgrupperna i pedagogiska möten.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans åtgärdsprogram och i hur skolan följer upp de åtgärdsprogram som föranlett att en elev placerats i en särskild undervisningsgrupp. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Nykvarns kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektor tar ansvar för att det systematiska kvalitetsarbetet omfattar uppföljning av elevernas kunskapsresultat på skolövergripande nivå.

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen.

Björkestaskolans rektor tillträdde i mars 2012. Hon uppger i intervju att det inte finns sammanställningar kring kunskapsresultaten på skolnivå. Rektor anger att från och med nu följs resultaten upp varje termin. Skolan utvärderar de olika områdena var för sig och på olika sätt. Varje arbetslags arbetsplan följs upp och utvärderas i arbetslagen. Därifrån följs även de olika årskursernas kunskapsresultat upp. Resultatet av värdegrundsarbetet följs upp i och med revidering och utvärdering av planen mot kränkande behandling och genom enkäter till elever och vårdnadshavare. Skolinspektionen bedömer att skolan följer upp planeringen av utbildningen och elevernas kunskapsresultat på arbetslagsnivå. Uppföljning av resultaten på skolövergripande nivå görs endast i ämnen matematik och svenska för årskurs 3 utifrån resultaten på de nationella proven. Någon annan uppföljning på skolövergripande nivå av elevernas resultat i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven görs inte. Därmed saknas viktigt underlag för att utveckla verksamheten.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolans kvalitetsarbete inte omfattar uppföljning och utvärdering av skolans resultat i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4, 5 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsrådet Marita Bergman.

På Skolinspektionens vägnar

Kristina Dhenstrand
Beslutsfattare

Sara Rising
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).